

Výpis ze zápisu zasedání vědecké rady ETF UK dne 6. května 2022

Přítomni: doc. J. Mrázek (děkan), doc. J. Halama, doc. V. Hušek, doc. P. Chalupa, prof. L. Karfíková, prof. J. Nechutová, prof. M. Prudký, dr. V. Roskovec, prof. J. Štefan, doc. M. Wernisch. Dále přítomni *zástupce studentů* Mgr. J. Šenkyřík a *proděkan* dr. L. Beneš a dr. J. Roskovec.

Host: prof. I. Peres (oponent habil. práce, Debrecín).

Omluveni: prof. I. Noble, prof. D. Tureček a čestný člen prof. J. Trojan.

1. Veřejná habilitační přednáška Mgr. Jana Roskovce, Ph.D.

Zasedání VR začalo v 9:30 v posluchárně M veřejnou habilitační přednáškou Mgr. Jana Roskovce, Ph.D. *Motiv světla v christologii Janova evangelia*.

Ve své zhruba půlhodinové přednášce dr. Roskovec zřetelně vyložil, jak motiv světla propustuje celým Janovým evangeliem a jak důmyslným způsobem s ním jeho autor pracuje, a to jak v konkrétních formulacích a detailních nuancích jednotlivých výroků, tak v celkové kompozici evangelijního spisu. V návaznosti na obecněji sdílené a archetypálně ukotvené pojetí světla, jež je vnímáno jako zdroj či médium života, poukázal přednášející na specifické janovské pojetí. V něm je „zdrojem světla“ Ježíšova pozemská cesta, kterou evangelista ve svém spise čtenářům předkládá. Po pašijních oddílech, které jsou podobně jako v jiných evangeliích provázány s motivy „temnoty“, ovšem vzkříšení u Jana neznamena hned nový příchod „světla“, nýbrž odkaz k němu. Setkání se Vzkříšeným je pak u Jana vždy pozváním na cestu víry, na níž se svědectví o Ježíšově působení proměňuje v jeho následování. I když křesťané – adresáti Janova evangelia – žijí aktuálně ve světě, který „leží ve tmě noci“, víra je spojuje se „světlem“, které přichází od Otce a „tma je nepohltila“. V tomto důrazu na světlo, které přicházející zvnějšku (nikoli z vnitřního osvětlení člověka), přednášející shledává antimystický důraz Janova evangelia, který je v napětí s jeho pozdějšími dějinami recepce v gnostizujících a mystizujících kruzích křesťanstva.

Na přednášku navázala živá *diskuse*, v níž vystoupili prof. I. Peres z Debrecínu (dotaz na upřesnění řec. termínu *kosmos* ve výroku o „světle světa“ v J 8,12), prof. L. Karfíková (dotaz na funkci světla v janovském pojetí poznávání a vidění; světlo je mediem, nikoli předmětem vidění; odpověď JR: tak jest, proto je v janovském pojetí Ježíš světlem, tj. mediem, jímž vidíme Otce, gnozeologická korespondence, tj. přesvědčení, že poznání je také založeno na vnitřní dispozici poznávajícího, je u Jana vyjádřena hned v prologu: „svět“ nepoznal toho, skrze něhož byl stvořen), doc. P. Chalupa (dotaz na vztah „světla“ a „slunce“ v úvodu přednášky a kořenů významu slunce v biblických oddílech o stvoření, zejm. Gn 1), prof. M. Prudký (dotaz, v čem využívá a v čem inovuje evangelium Janovo pojem slunce jako symbol nejvyššího božstva a jeho spravedlivé vlády, jak jej sdílí řada náboženských systémů starověku; odpověď: poukaz na janovskou souvislost motivu světla a soudu), doc. V. Hušek (další upřesňující dotaz na vztah pojmů „světlo“ a „slunce“, které byly v úvodu přednášky užívány v těsné souvislosti), mgr. Jan Hon (dotaz na pojetí „tmy“ jako aktivní mocnosti v myšlení starověkých kultur a náboženství, pojetí tmy jako metonymie „zla“), doc. J. Halama (rozvedení diskuse o pojetí tmy jako „operačního prostředí“ pro zlé síly, které diktují lidem své zájmy a pravidla), prof. J. Nechutová (dotaz na argumenty pro ostré rozlišení termínů „následovat“ [řec. *akolutheo*] a „napodobovat“ [řec. *mimeomai*], jež přednášející při výkladu zdůrazňoval, s poukazem na splývavou tendenci obou pojmů v pozdější středověké latinské terminologii). Dr. Roskovec na všechny dotazy po-

stupně pohotově odpovídal, zásadnější otázky rozvedl v podrobnějším výkladu. Po zhruba 25 minutách děkan plenární diskusi ukončil.

Zasedání VR pokračovalo jednáním od 10:40 do 12:25 hod. v zasedací místnosti děkanátu (č. 204).

2. Úvod navazujícího jednání VR, schválení programu

Děkan Mrázek přivítal přítomné, a předal řízení jednání VR prof. Prudkému, proděkanovi pro vědu.

VR jednomyslně schválila navržený program jednání (10 přítomných členů: 10 pro, 0 proti, 0 se zdržel).

3. Schválení zápisů

VR jednomyslně schválila zápis ze zasedání dne 24. 9. 2021 a zápisy z hlasování per rollam ze dne 22. 12. 2021 (hodnocení doktorských studií), 19. 1. 2022 (návrh habilitační komise pro řízení J. Roskovce), 19. 1. 2022 (žádost o prodloužení platnosti akreditace bc. SP Sociální a pastorační péče) a 10. 3. 2022 (souhlasné stanovisko se Záměry rozvoje programů Cooperatio). O všech zápisech hlasovalo 10 přítomných členů: 10 pro, 0 proti, 0 se zdržel.

4. Habilitační řízení Mgr. Jana Roskovce, Ph.D.

Prof. Prudký úvodem připomněl, že se habilitační řízení se koná podle § 72 zákona 111/1998 o vysokých školách a čl. 1–3 Řádu habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem UK.

Habilitační komise ve složení prof. Martin Prudký (předseda), prof. František Ábel, doc. Bohdan Hroboň, doc. Adam Mackerle a doc. Mireia Ryšková, jež byla vědeckou radou schválena dne 19. ledna 2022, jmenovala za oponenty habilitační práce tři specialisty na oblast novo-zákonní biblické teologie – doc. Adriana Kaciana (CKV, Martin), doc. Petra Marečka (CMTF UP, Olomouc) a prof. Imricha Perese (RthU, Debrecín).

Předseda habilitační komise M. Prudký stručně představil Stanovisko habilitační komise, jehož text byl spolu s oponentními posudky, údaji o uchazeči a žádostí o habilitaci s přílohami zaslán členům VR předem. Jednotlivě byly prezentovány tři oponentní posudky a jejich závěry (prof. I. Peres přednesl svůj posudek osobně). Stanovisko habilitační komise konstatuje, že habilitant splňuje všechna požadovaná kritéria a jednoznačně doporučuje jmenování docentem.

Následovala *rozprava* s uchazečem k následujícím otázkám a tématům:

- J. Roskovec poděkoval oponentům za „přátelsky kritické“ poznámky k jeho práci a postupně na ně odpověděl.
- Na výtku, že základem jeho práce k evangeliu podle Jana je kritické vydání textu podle 27. edice Nestle-Aland (nikoli nejnovější edice 28.), odpověděl uchazeč poukazem na skutečnost, že v základním textu evangelia Janova se uvedené edice nijak neliší a v doložených různocněních nová edice přináší jen zcela okrajové doplnění textové evidence podle několika papyrů, jež nemá vliv na hodnocení smyslu příslušných míst.
- Otázku, v jaké soustavnosti a do jaké podrobnosti měl ve svém komentáři řešit textově-kritickou problematiku, odpověděl uchazeč poukazem na zásady, jež byly stanoveny pro komentářovou edici jako celek a které při zpracování musel respektovat. Věcně přítom považuje za správné věnovat v komentářích tohoto typu podrobnější pozornost pouze takovým textovým otázkám, které mají vliv na pochopení smyslu výpovědi.
- Ke kritické poznámce doc. Kaciana, že komentáři by prospěl obsáhlejší úvod, v němž by byla souhrnně pojednána klíčová témata, uchazeč uvedl, že jeho práce vědomě stojí na al-

ternativní koncepci. Klíčová témata jsou pojednávána formou exkurzů tam, kde to přímo souvisí s výkladem textu a z jiných pasáží se pak na ně odkazuje. Tento systém lépe odpovídá žánru komentářů, které jsou nejčastěji využívány jako kompendia.

- Konkrétní doplňky k odborné literatuře, které ve svém posudku vypsál doc. Mareček, uchazeč přivítal.
- Uchazeč podrobněji vysvětlil své argumenty pro kompoziční členění Janova evangelia s hlavním předělem mezi 10. a 11. kapitolou, které v současné odborné diskusi představuje minoritní pozici. Poukázal na podrobnější výklad této problematiky ve své práci a přesvědčivě vysvětlil svoji pozici řadou argumentů.
- K otázce doc. Kaciana na roli motivů „ryb“ a „chleba“ v příbězích o nasycení zástupů uchazeč poukázal jak na „eucharistické“ souvislosti, jež jsou v Janově zpracování již zřejmě přítomné, tak na pravděpodobný aspekt „historické vzpomínky“ u motivu „ryb“.
- Na otázku prof. Perese, zda mají v Janově evangeliu (ve srovnání s tradicí synoptických evangelií) Ježíšova „znamení“ nějakou specifickou funkci, odpověděl uchazeč podrobnějším výkladem o strategii Janova evangelia při nakládání s tímto motivem. Jak sama práce s řec. termínem *semeion*, který Janovo evangelium soustavně užívá, tak gradující linie v kompozici evangelijního příběhu ukazují na promyšlenou koncepci, která Ježíše specifickým způsobem charakterizuje (Ježíšovy činy nejsou „zázraky“ nýbrž „znamení z nebes“).
- K dotazu na roli symboliky čísel v Janovských textech uchazeč přiznal, že je třeba s ní počítat (např. u počtu 153 ryb v J 21,11), ale současně s touto rovinnou výkladu nakládat obezřetně. Obecně lze říci, že Janovské texty pracují s významem sdělení na více rovinách současně a předpokládají i posluchače, kteří rozumějí zakomponovaným „rébusům“.
- Na dotaz prof. Prudkého, zda tedy lze předpokládat, že autor Janova evangelia počítá s různými skupinami adresátů – kromě „prostých“, sledujících základní rovinu příběhu a výroků, také se „zasvěcenými“, kteří rozumějí „rébusům“ a čtou „mezi řádky“, uchazeč připustil, že to je možné. Bylo by však třeba z této perspektivy provést důkladnější rozbor a jednotlivé pozice analyzovat přesněji.
- Prof. Štefan ocenil celkový výkon a novátorskou povahu uchazečovy práce, jakož i odvalu při zpracování tak komplexního díla, jímž komentář k Janovu evangeliu bezesporu jest.
- Uchazeč v závěru diskuse představil své záměry a priority pro další vědeckou práci, kterou vidí v kontinuitě a rozvíjení svých dosavadních priorit – okruhů janovské a pavlovské teologie v rámci novozákonních studií. Nově hodlá věnovat pozornost právě také vzájemnému vztahu těchto dvou okruhů, které dosavadní bádání obvykle vnímá jako dvě velmi odlišné až protilehlé pozice v rámci raného křesťanstva, přitom janovská teologie může být také vnímána jako specifické reaktance či reaktura pavlovských pozic.

Diskuse byla ukončena v 11:55 hod.

V uzavřeném jednání se VR stručně poradila, vyhodnotila dosavadní odbornou práci uchazeče i jeho výkon při habilitačním řízení a tajným hlasováním se **usnesla na návrhu, že Mgr. Jan Roskovec, Ph.D. má být jmenován docentem v oboru evangelická teologie**. Z deseti přítomných členů VR hlasovalo 10 pro, 0 proti, 0 se zdržel.

Děkan pak opět přizval uchazeče i hosty a seznámil je s usnesením VR.

Za správnost:

V Praze, 19. května 2022

doc. Jiří Mrázek, Th.D.
děkan